

PRŮMYSL NENÍ JEN TRADICE

PRŮMYSL JE BUDOUCNOST

POVEDE ZVYŠOVÁNÍ CEN POVRCHOVÝCH VOD KE SNIŽOVÁNÍ
KONKURENCESCHOPNOSTI ČESKÉHO PRŮMYSLU?

Přednášející: Ing. Bohuslav Čížek, Ph.D., MBA

4. konference – 20. 4. 2021 - PRAHA

Základní témata

1. Význam a využití vody v průmyslu
2. Aktuální výzvy, trendy, regulace
3. Technologické změny, nové technologie v průmyslu, opatření ve firmách
4. Nástroje podpory opatření ve firmách
5. Vývoj odběrů a plateb u povrchových vod v ČR
6. Největší odběratelé a plátcí
7. Historický vývoj cen vody v ČR
8. Vodárenský efekt, vývoj odběrů povrchových vod v budoucnu
9. Ceny povrchové vody – mezinárodní srovnání
10. Konkurenceschopnost průmyslu, k čemu (po)vede zvyšování ceny vody
11. Neudržitelnost systému financování vodního hospodářství, neúprosná fakta
12. Požadavky Svazu průmyslu k dnešnímu systému financování vodního hospodářství

Význam a využití vody v průmyslu

Klíčová průmyslová odvětví, která se bez vody neobejdou:

- **Energetika**
  - Chlazení parních turbín, výroba elektřiny, tepla
- **Chemické a technologické procesy** (např. výroba hnojiv, výroba substancí pro farmaceutické účely)
- **Papírenský průmysl**
- **Hutnický průmysl**
- **Další (potravinářství, ...)**

Aktuální výzvy, trendy, regulace

- **Klimaticko – energetické cíle, regulace**
  - Nové klimatické cíle, zpřísnované limity, Green Deal, Uhelná komise
- **Otázky výkyvů, otázky sucha**
- **Globální konkurence a ceny vstupů**
- **Rozvoj moderních technologií**
- **Zajištění dostupné vody**
  - V oblasti správy povodí a vodních toků – stabilizace hospodaření podniků povodí
  - V oblasti distribuce pitné či technologické vody – cenově vyvážená regulace vody pro konečného zákazníka
- **Podpora adaptačních opatření na klimatickou změnu**
  - Klimatická změna přináší potřeby rychlé adaptace průmyslu na sezónní výkyvy – budování retenčních nádrží....
  - SP ČR se bude podílet na přípravě nových BAT pro průmysl a energetiku, které v budoucím období budou zřejmě obsahovat i parametry pro vodu
- **Zlepšování kvality vody**
  - Společenský tlak na zlepšování životního prostředí, včetně podzemních a povrchových vod, vede průmysl k větší orientaci na opětovné použití vody, její čištění a efektivitu využívání

Technologické změny, nové technologie v průmyslu, opatření ve firmách

- Historicky spotřeba vody v průmyslu v posledních 30 letech klesá – ústup těžkého průmyslu náročného na vodu (a energii) mimo EU, nové technologie, regulace.
- CSR
  - Politiky jednotlivých průmyslových odvětví směřované na snížení nákladů na vodu a prezentace politiky přátelské k životnímu prostředí (například program [Responsible Care](#)).
- Průmysl reaguje na nárůst cen vody citlivěji než domácnosti.
- Dostupnost nových technologií s nižší spotřebou vody, jejich implementace inovativními a konkurenceschopnými podniky.
- Další projekty firem, které nemusí být na vodu tolik náročné (využití šedé vody, retence, násobné použití vody pro běžný provoz)

Technologické změny, nové technologie v průmyslu, opatření ve firmách I.

- Firmy dlouhodobě investují nemalé částky do moderních technologií, které vedou například k úsporám vody, recyklaci vody, čištění vody či cirkulaci vody
  - Vodní audity
  - Změny v chladících technologiích
  - Změny ve výrobních procesech
  - Recyklace vody a její opakované využití v místě
  - Akumulace dešťové vody a mnohé další ...
- Je potřeba, aby stát cíleně finančně podporoval projekty, které umožní:
  - Efektivní využití srážkové vody – výstavba retenčních nádrží
  - Snížení spotřeby - nákup zařízení, zavádění nových moderních technologií/ inovativních řešení

Technologické změny, nové technologie v průmyslu, opatření ve firmách II.

- Výsledný efekt projektů - shrnutí
  - příspěvek k zadržování vody v krajině ze strany firem
  - snížení spotřeby, resp. úspora ve využití (odběru) vod
  - zpracování (či zvýšení zpracování) koncentráту při recyklaci průmyslových odpadních vod
  - recyklace - druhotné využití či v řadě případů i vícenásobné využití vody
  - pozitivní dopady na čistotu vody

Nástroje podpory opatření ve firmách

- OP PIK /OP TAK
- Národní plán obnovy
- Projekty vývoje (Trend)

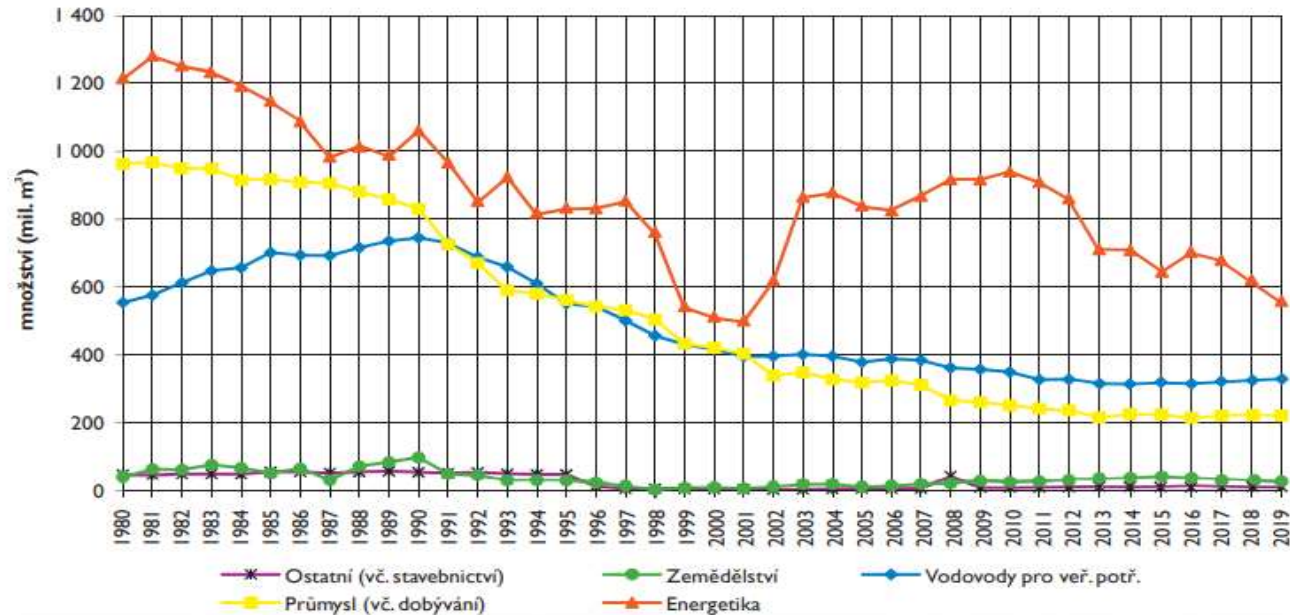

Vodárenský efekt, vývoj odběrů povrchových vod v budoucnu

- Odběratel vlivem například lepší technologie dosáhne menšího odběru povrchových vod → VYŠŠÍ CENA
- Každé další zvýšení cen za odběr motivuje odběratele ke snižování množství odebrané vody nebo v extrémním případě k opuštění regionu → zvýšení ceny za odběr povrchové vody
- Rozevírají se nůžky mezi vývojem cen a velikostí odběrů

Analýza cen povrchových vod v rámci Povodí ČR

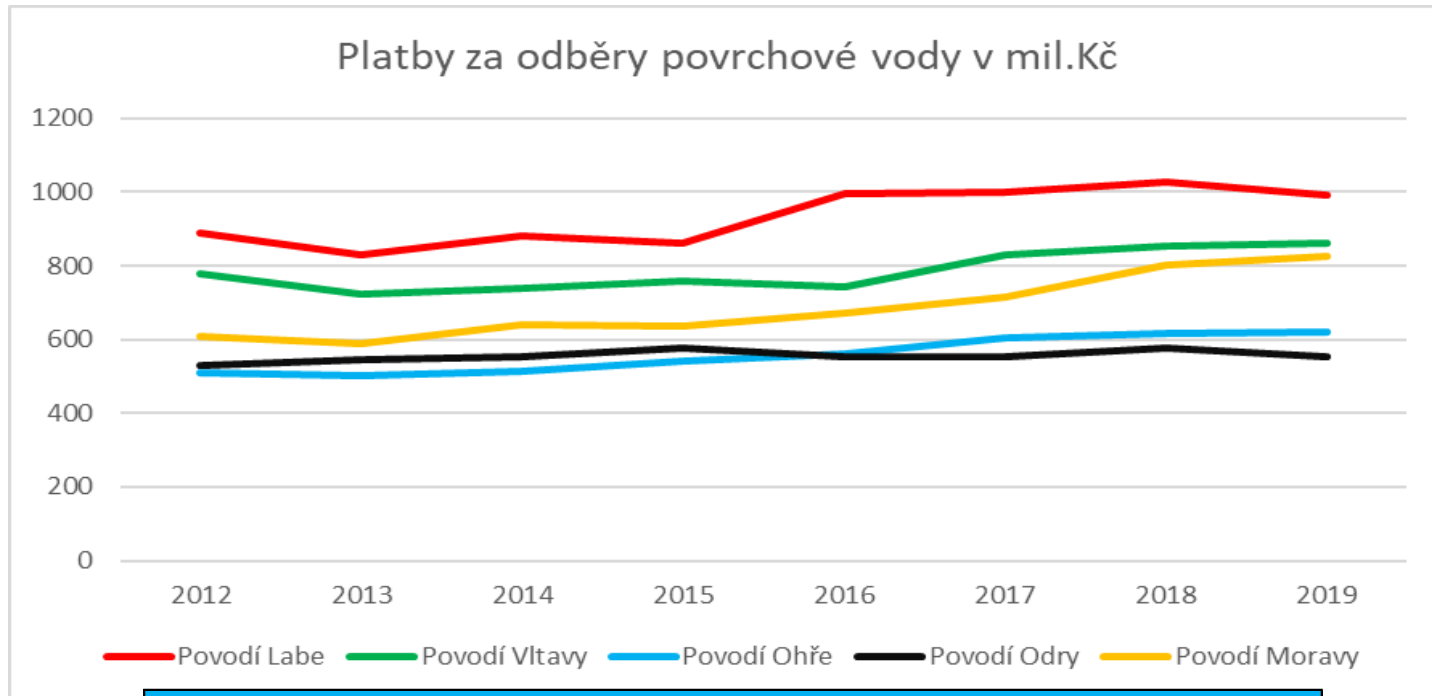
- Odběry povrchových vod v ČR dle odvětví, v letech 1980 - 2019

Pramen: VÚVTGM z podkladů s. p. Povodí

Analýza cen povrchových vod v rámci Povodí ČR I.

„I přes pokles spotřeby platí průmysl každý rok stále více. Je zjevné, že stát nestojí o efektivní využívání vody, ale jen o sanaci rozpočtů podniků povodí z kapes průmyslu“

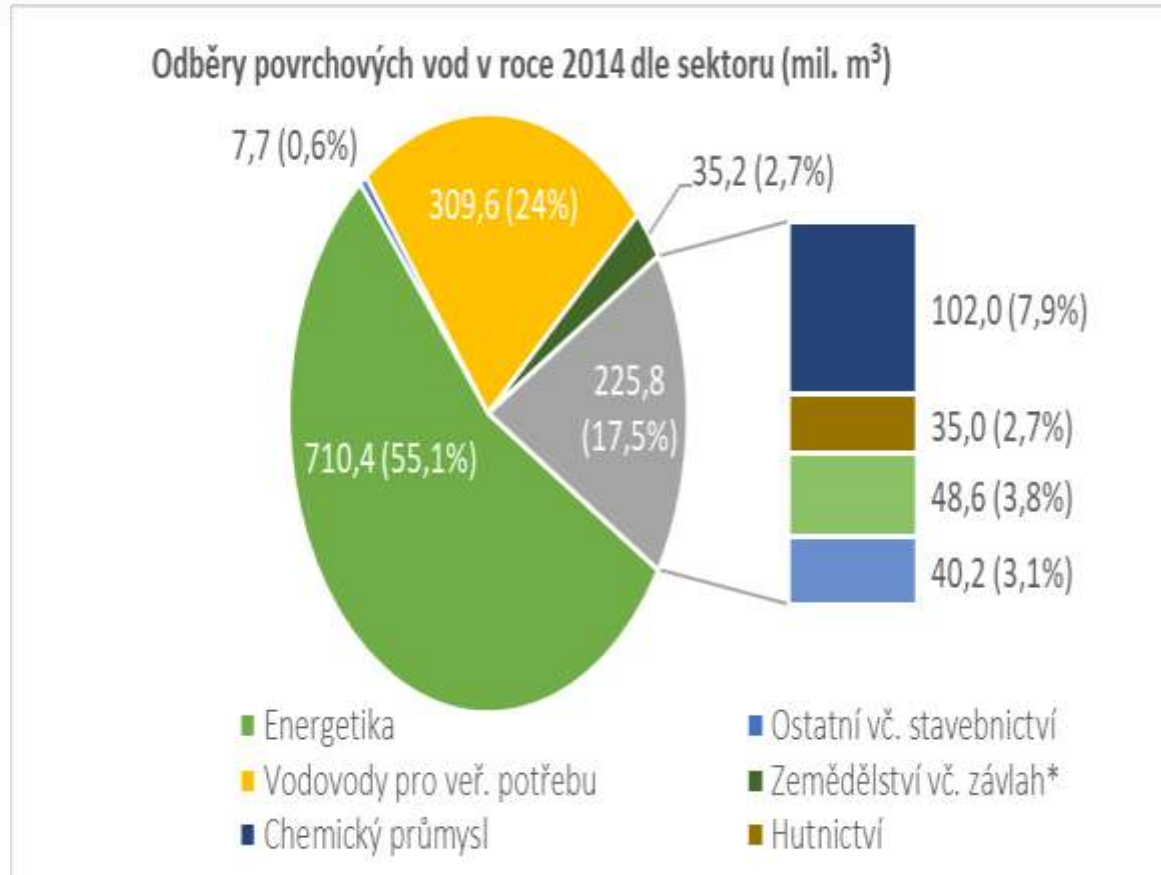

Platby za odběry povrchové vody v mil.Kč								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Povodí Labe	890	832	882	860	996	1 001	1 027	993
Povodí Vltavy	778	725	739	759	745	832	852	861
Povodí Ohře	511	502	514	543	560	604	617	622
Povodí Odry	529	545	553	576	554	554	579	553
Povodí Moravy	608	589	639	637	672	715	804	827

Zdroj: Modré zprávy

Největší odběratelé a plátcí – průmysl a energetika

- Ačkoliv se jedná o 107 podniků (1/3 z celkového počtu), odebraly tyto podniky téměř 82,2 % celkového množství povrchové vody.
- Největšími odběrateli v případě výrobního průmyslu je průmysl chemický, papírenský a hutnický.
- Z toho 10 největších podniků stojí za 70% odběrů.

Celý systém vodního hospodářství je financován prostřednictvím plateb skupiny plátců, kteří se rekrutují z největších odběratelů – průmyslu a energetiky. Princip zpoplatnění se ukazuje jako demotivační a zatěžující stále stejnou skupinu plátců bez ohledu na spotřebu vody.

Ceny povrchových vod – mezinárodní srovnání

- Ceny povrchové vody se velice liší stát od státu
- Český systém **financování patří mezi nejdražší**

Položka	Poznámka	ČR	Maďarsko	Slovensko	Polsko	Německo
Povrchové vody	Průtočné chlazení	0,82 - 1,37 Kč/m ³	0 - 1,18 Kč/m ³	3,03 Kč/m ³	0,25 - 0,36 Kč/m ³	0 - 3,72 Kč/m ³
	Ostatní odběry	3,98 - 6,93 Kč/m ³				
Podzemní vody		2 - 3 Kč/m ³	0,20 - 3,92 Kč/m ³	0,72 - 2,69 Kč/m ³	0,61 - 0,72 Kč/m ³	0 - 8,37 Kč/m ³

Pozn.: zahraniční hodnoty za rok 2015, české povrchová voda 2020; podzemní voda 2017

- Stávající nastavení výše ceny povrchových vod nejvíce znevýhodňuje české průmyslové a energetické společnosti → ohrožena jejich konkurenceschopnost.

Neudržitelnost systému financování vodního hospodářství, neúprosná fakta

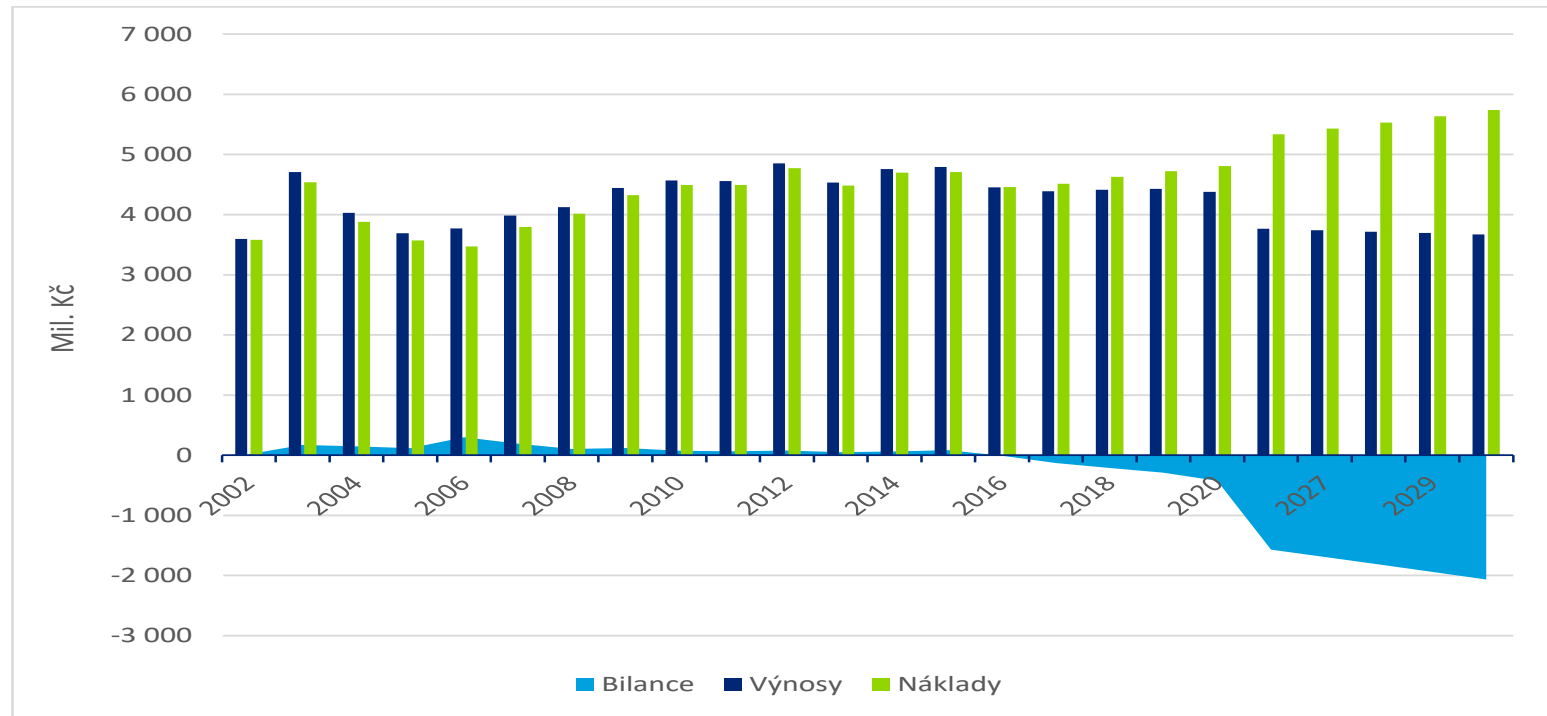
- Neudržitelnost systému financování vodního hospodářství se začíná projevovat prudkými nárůsty ceny vody v některých Povodích
- Co nás čeká?
  - další omezování spotřeby vody (další nárůst cen)
  - ← opouštění využívání zdrojů výroby elektrické energie spalujících uhlí v souvislosti s ukončením výjimek z BAT
  - ← trend dekarbonizace energetiky a průmyslu
  - ← ...
- Kdo to bude platit pak?

Historický vývoj cen vody v ČR

Co bude dál?

- Z důvodu nutnosti plnění technologických norem (požadavky BREF a BAT, Uh.komise) dojde k dramatickému poklesu odběrů povrchové vody

Vývoj bilance podniků Povodí (mil. Kč)

Zdroj: Deloitte

Konkurenceschopnost průmyslu, k čemu povede zvyšování ceny vody

- Neustálé zvyšování cen povrchových vod → snižování konkurenceschopnosti českého průmyslu
- Již dnes kvůli tomu mnohé firmy přemýšlí, že ukončí výrobu nebo ji přesunou mimo Českou republiku

Požadavky Svazu průmyslu k dnešnímu systému financování

- Sjednocení platby za odběr povrchové i podzemní vody ve formě poplatku (dnes je cena povrchové vody stanovena jednotlivými podniky Povodí v různé výši na základě principu věcně usměrňované ceny) – **vyřešit systém financování a zabránit dalšímu neúměrnému a nepředvídatelnému zdražování.**
- Nedohoda mezi MŽP a MZE a ochota vlády k řešení problému blokuje potřebnou změnu
- Z jednání RHSD bylo zhruba 4-krát staženo
- Stávající cena podzemní vody vodu nechrání a v rámci opatření sucha je třeba tuto cenu dorovnat

Děkujeme za pozornost

bcizek@spr.cz

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY ČESKÉ REPUBLIKY

www.spr.cz